

Årsrapport 2021 Bolag

Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB
2021

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	6
2.1	Verksamhetens utveckling	6
2.1.1	Redovisning av resultat	6
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.1.3	Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen ..	8
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	10
2.2.1	Organisationsmål	10
2.2.2	Verksamhetsnära mål	10
3	Övrig uppföljning till kommunstyrelsen	11
3.1	Utveckling inom personalområdet	11
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR- perspektiv	11
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området	12
3.2	Ekonomisk uppföljning	13
3.2.1	Analys av årets utfall	13
3.2.2	Investeringsredovisning	14
3.2.3	Bokslut	14
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	17
3.3.1	Kommunalt ändamål och befogenheter	17
3.3.2	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	17
3.3.3	Kundorienterad kvalitetsledning	20
3.3.4	Uppföljning av projekt inom gröna obligationer	21
3.3.5	Uppföljning av implementering av program för full delaktighet	22
4	Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB	23
4.1	Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat	23

Bilagor

Bilaga 1: Barnbokslut - Årsrapport 2021 GSK

*Bilaga 2: Särskild uppföljning till stadens och stadshus årsredovisningar
2021*

1 Sammanfattning

Koncernen består av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (GSK) och de tre dotterbolagen GS Buss AB (GSB), GS Trafikantservice AB (GST) och det delägda bolaget Göteborgs Spårvägar AB (GSAB).

KF:s Mål.

Göteborg är en attraktiv stad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför

Kollektivtrafiken är en samhällsviktig verksamhet som ska tillgodose stadens behov av effektiv, miljö och kvalitetsmässig trafik samt tjänster och produkter inom trafikområdet.

Genom införandet av elbussar som drivs av el och som minskar bullernivåerna bidrar GSB till hållbart resande.

Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro

Koncernen bidrar dagligen till att miljön påverkas i en positiv riktning.

Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt

GSB:s avtal med Västtrafik (VT) har uppvisat god lönsamhet under året.

GST har ett gott resultat i stödande av kollektivtrafiken.

GSAB har avtal med VT om att trafikera stadens spårvägsnät. Avtalet med Trafikkontoret (TK) avser främst underhåll av spårnätet.

Försäljningsfrågan GSB/GST

KF:s uppdrag att genomföra försäljning av GST återupptas i februari då resultat från ett anbudsinlämnande kommer.

GSB tilldelades inget avtal 2021 och är utan trafikavtal från 2022-06-12- och därför i avveckling. Målet är att avveckla verksamheten på bästa sätt så leverans kan ske till avtalets slut. Styrelsen i GSK kommer, januari 2022, att redovisa vilka kostnader som följer av avvecklingen.

GSB:s avtal med VT om uthyrning av depå Kville till 2023-12-31 och fortsatt organisering av depån ska beslutas av GSK 2022.

GSAB:

Leverans av M33

12 av 40 M33: or anlänt till Göteborg. Både leverans och internutbildning kopplat till M33 har försenats.

Utfasning av M28

I oktober togs samtliga 48 vagnar modell M28 ur trafik efter att omfattande rostskador påträffats vid besiktning. Totala kostnaden för utskrotningen beräknades vid bokslutet bli 17 mkr.

Kvalitetsutveckling

Den produktstrategi som finns är översiktlig och visar sammanhangen mellan resenärsvolym, resehastighet, kapacitet, spårvägsanläggning, fordonsantal och depåer mot 2034 och 2040.

Bokslutskommentarer före finansiella poster

GSK:

Resultat -1,1 mkr, Avvikelsen är att affärsstöden behövt förstärkas för att hantera försäljnings- och avvecklingsärenden i GSB och GST.

GSB:

Resultat 21,1 mkr. Största avvikelsen är ersättning från VT för ett högre antal resande än antaganden i budget.

GST:

Resultat 3,1 mkr

GSAB:

I bokslut för 2021 (avsnitt 3.2.4 i rapport GSAB) visar de två större avtalen på underskott. Trafikavtalet -53,6 mkr och Entreprenadavtalet -11 mkr. Beloppen har bokats upp som fordran av GSAB och bolaget visar 17 tkr i resultat.

GSK:s kommentar till bokslut i GSAB.

GSK har av de aukt. rev. upplysts om att VT har en motpartsredovisning i sitt bokslut till GSAB på samma belopp 53.6 mkr. TK har meddelat en motpartsdifferens på 8.5 mkr utifrån GSAB:s uppbokade 11 mkr. GSK har begärt in handlingsplan av GSAB för att komma tillrätta med obalansen innan bokslut.

2 Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
GSB - Nöjd kund	95%	-	-
GSB - Resandeförändring	+4,2%	-29,7%	-6,3%
GSB - Utförd trafik av planerad	99,91%	99,93%	99,83%
GST- Hållplatsservice-Omsättning i avtal "Drift och underhåll av hållplatsutrustning"	15 651 tkr	17 797 tkr	16 925 tkr
GST- NET: Levererade antal timmar till Västtrafik störningshantering	20 099 tim	19 336 tim	10 500 tim
GST- Hittegods: Återlämningsfrekvens klass 2 gods	44%	51%	56%
GSAB - Nöjd kund	95%	-	-
GSAB - Resandeförändring	+7,6%	-32,7%	-2,2%
GSAB - Utförd trafik av tot planerad	99,91%	98,9%	95%

GSB: Inga kundundersökningar har genomförts under året på grund av pandemin. Resandet har fortsatt legat på en låg nivå jämfört med 2019 och tidigare. Dock märktes en tydlig ökning under hösten 2021 jämfört med 2020. Utförd trafik minskade något vilket till största delen beror på olika typer av trafik hinder.

GST: Omsättningen för enheten Hållplatsservice var något lägre än föregående år. Bland annat har beställningarna av fysisk hållplatsinformation minskat. Beställningarna av timmar för störningshantering minskade kraftigt under året, då VT beslutat att själva bemanna tjänsten. För enheten Hittegods fortsätter den goda trenden med att en allt högre andel återlämnat gods.

GSAB: Inga kundundersökningar har genomförts under året på grund av pandemin. Under 2021 har Corona-viruset och de rekommendationer som utfärdats för att motverka trängsel, påverkat resande kraftigt likt föregående år. Andel utförd trafik mäts på ett annat sätt 2021 än 2020. Siffrorna är därför inte helt jämförbara. Hög sjukfrånvaro på grund av Coronaviruset har fortsatt en negativ påverkan på leveransen. Flera stora arbeten i staden innebär stora framkomlighetsproblem som i sin tur innebär förseningar och avkortade turer eller inställd trafik. I slutet av oktober togs samtliga M:28 ur trafik för gott på grund av rost i bärande konstruktion, vilket har påverkat leveransen negativt.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	2019	2020	2021
GSB - Intäktsutveckling	+3,5%	+0,4%	+6,3%
GSB - Kostnadsutveckling	+6,4%	-2,5%	+8,7 %
GST - Intäktsutveckling	-4,6%	-8,2%	-12,7%
GST - Kostnadsutveckling	-5,9%	-8,7%	-10,8%
GSAB - Intäktsutveckling	-2,1%	+4,6%	+3,7%
GSAB - Kostnadsutveckling	-0,9%	+5,4%	+3,7%

GSB:

Ett gynnsamt tilläggsavtal och god utveckling på den avtalsreglerade indexeringen ligger bakom intäktsökningen från föregående år. Att kostnaderna ligger på en förhållandevis hög nivå beror på den extra avskrivning som gjorts på de egenägda fordonen.

GST:

Färre beställda timmar och tjänster ligger bakom intäktsnedgången i GST. Störst är minskningen för enheten NET. Kostnadsmassan är relativt följsam i GST, eftersom man i stor utsträckning köper in varor och tjänster i takt med att man har en kund som vill köpa dem. Det krävs dock en viss omsättning för att täcka de fasta kostnader som finns, tex personal och OH. För ett par av enheterna har omsättningen under året varit för låg för att möjliggöra detta.

GSAB:

Enligt avtal med VT och TK ska bolaget få täckning för uppkomna kostnader. Volymökningen under året beror en rad faktorer, där ökade elkostnader, utrangering av spårvagnsmodellen M28, och kostnader för olyckor utgör de största posterna.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

GSB - Coronapandemin
Orsak till att avvikelsen uppstått
Coronavirusets påverkan.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Smittorisken gör att trängsel inte får förekomma.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Oro hos medarbetare.
Ekonomiska konsekvenser
På grund av minskat resande, för närvarande ca. 40%, minskar intäkterna för kollektivtrafiken som helhet och genom att GS Buss har incitamentsavtal riskerar intäkterna att minska kraftigt.
Vidtagna åtgärder

När det gäller ekonomiska konsekvenser har GS Buss skyddat sig mot allt för stora negativa konsekvenser genom ett tilläggsavtal med Västtrafik som garanterar att resandeincitamentet för 2021 baserar sig till 100% på resandet 2019. För övriga konsekvenser som pandemin inneburit fortsätter GS Buss med åtgärder som startade 2020, till exempel daglig uppföljning av personalläge och fordonstillgång, ökad frekvens på städning i gemensamma lokaler, tillhandahållande av munskydd och handsprit för medarbetarna.
GST - Västtrafik tar över hela driften av sin Störningshantering
Orsak till att avvikelser uppstått
Västtrafik har valt utifrån besparingskrav att anställa egen personal för bemanning av sin Störningshantering.
Konsekvenser för dem verksamheten är till för
Inga
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Personalstyrkan på NET har minskat med fem medarbetare som rekryterats och anställts på Västtrafik.
Ekonomiska konsekvenser
Minskad omsättning med ca 5 mkr för 2021.
Vidtagna åtgärder
Fortsatt dialog med Västtrafik. Vi kommer fortsatt bemanna vid ordinarie personals frånvaro (sjukdom, semester och utbildning). Omorganisation genomförd.
GSAB - Punktligheten i trafiken
Punktligheten är för 2021 högre än under 2020. Detta är en effekt av pandemin som inneburit minskat resande. Punktligheten har dock en mycket negativ trend över tid kopplat till pågående stora infrastrukturprojekt och trafikmiljön i staden som påverkar framkomligheten negativt.
Orsak till att avvikelser uppstått
Stora infrastrukturprojekt som stör framkomligheten för kollektivtrafiken.
Konsekvenser för dem verksamheten är till för
Lägre punktlighet med förseningar för resenärerna som följd.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Försämrad punktlighet drabbar framför allt förarkåren och påverkar körtid, avlösningar, pauser och raster negativt, vilket leder till negativ påverkan på arbetsmiljön.
Ekonomiska konsekvenser
Ökade körtider och extra bemanning leder till högre personalkostnader.
Vidtagna åtgärder
Justering av körtider och extra bemanningsreserver.

2.1.3 Övrig väsentlig koncerninformation till kommunstyrelsen

GSB

GS Buss avslutar trafikavtal

Linjetrafiken körs med 65 bussar., 200 förare, 15 chefer och tjänstemän samt 8 tekniker.

När det gäller GSB upphör det sista avtalet med Västtrafik om att köra linjetrafik i juni 2022, Trafikverksamheten avvecklas därför efter avtalsslut, och endast en mindre verksamhetsdel med depå och verkstad drivs vidare i bolaget till och med 23-12-31.

Bedömningen är att ingen kund kommer att vara intresserad av att köpa GSB under dessa förutsättningar.

Projekt Avveckling Centrum

Avveckling av verksamheten sker i projektform och projektets mål är att avveckla verksamheten på för GSB bästa sätt så att inte resurser förspills och att GSB kan leverera trafik utan påverkan av avvecklingen.

GST

Västfastigheter upphandlar ”Drift och underhåll av hållplatsutrustning i VT Väst”

GST har levererat på detta avtal sedan 2015-04-01. Avtalet löper ut 2022-03-31.

Styrelsen i GSK godkände 2021-08-27 att GST påbörjar arbetet inför inlämnande av anbud. Västfastigheter annonserade ut en ny upphandling som skall lämnas in senast 2022-01-17.

Västtrafik upphandlar ”Hittegods 2022”

GST sköter ”Hittegods 2017” i avtal med Västtrafik. Avtalet löper ut vid tidtabellskiftet i juni 2022. Västtrafik har annonserat ut en ny upphandling för start av leverans 2022-06-19. GST vann tyvärr inte denna upphandling och hittegodsverksamheten kommer avvecklas i juni 2022.

Avyttring

I GST är försäljningsfrågan fortfarande i process och kommer att återupptas aktivt om ett positivt tilldelningsbeslut kommer i februari avseende ” Drift och underhåll av hållplatsutrustning i VT Väst”.

GSAB

Exempel på information som ska redovisas är:

- väsentligt förändrad riskbild,
- händelser som med kort varsel kan kräva kommunfullmäktiges ställningstagande
- förändrade förutsättningar för tidigare fattade kommunfullmäktigebeslut
- planerade förändringar som innebär strategiska vägval

GSAB rapporterar att de inte har några avvikelser att rapportera utifrån de exempel som anges ovan.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Organisationsmål

<i>Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor</i>				
Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Medarbetarengagemang (HME) - Totalindex	75	-	-	-
Sjukfrånvaro kommunalt anställda	6,8%	8,6%	8,1%	-

Värdena i tabellen avser hela GSK-koncernen.

2.2.2 Verksamhetsnära mål

Nyckeltal GSB			
Mätetal	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
Lönsamhet	11,0%	-	9,0%
Resandeutveckling	-30%	-	-6,3%
Utförd trafik	99,93%	99,9%	99,83%

Nyckeltal GST			
Mätetal	Utfall 2020	Mål 2021	Utfall 2021
KUND- Genomförda kundmöten	40	50	46
EKONOMI- Lönsamhet	7,0%	4,0%	5,0%
VERKSAMHET- Antal hormonstörande ämnen	0	0	0
MEDARBETARE- HME	-	80	-

GSAB: Ej tillämpligt.

3 Övrig uppföljning till kommunstyrelsen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

Koncerntotal	2019	2020	2021
Total sjukfrånvaro %	6,8%	8,6%	8,1%
Bolagsextern personalomsättning* (%)	8,8%	9,7%	8,5%

Värdena ovan avser hela koncernen.

GSB	2019	2020	2021
Total sjukfrånvaro %	7,1%	9,9%	9,5%
Bolagsextern personalomsättning* (%)	3,4%	4,1%	0,7%

Fortsatt förhöjd sjukfrånvaro, som med största sannolikhet orsakas av pågående pandemi. Den minskade personalomsättningen beror på att vakanta förartjänster inte längre tillsätts som tillsvidareanställning utan som visstidsanställningar. Detta beror på att trafikavtalet går ut i juni 2022, och att trafikverksamheten i bolaget därefter avvecklas.

GST	2019	2020	2021
Total sjukfrånvaro %	5,2%	7,9%	9,8%
Bolagsextern personalomsättning* (%)	7,2%	9,0%	1,7%

Fortsatt förhöjd sjukfrånvaro, som med största sannolikhet orsakas av pågående pandemi.

Den minskade personalomsättningen beror på att vakanta tjänster inte tillsätts som tillsvidareanställning utan som visstidsanställningar. Detta görs på grund av pågående upphandlingar.

GSAB	2019	2020	2021
Total sjukfrånvaro %	6,9%	8,6%	8,0%
Bolagsextern personalomsättning* (%)	4,0%	5,9%	3,7%

Bolagets sjukfrånvaro är fortsatt påverkad av pandemin. Återgång till nivåer från 2019 dröjer längre än väntat jämfört med tidigare rapporter. Under hösten har korttidsfrånvaro påverkats av symptom efter vaccination samt att smittspridningen ökade under senare delen av året.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

GSB:

Sedan juni 2021 pågår en process med uppsägningar av cirka 130 medarbetare på grund av arbetsbrist. Processen kommer att fortgå under våren fram till att trafikavtalet upphör 2022-06-13. På grund av lag kring uppsägningstider (LAS) kan ett antal medarbetare komma att kvarstå i anställning fram till början av juli 2022. Samtliga medarbetare som sägs upp kommer att registreras hos och kontaktas av Omställningsfonden för att få ett personligt stöd i att finna en ny sysselsättning.

Det finns en risk med att inte kunna uppehålla kompetensen gällande Trafikledare fram till trafikslut. Befattningen är kritisk för att kunna fullfölja trafikåtagandet avtalstiden ut.

GST:

Osäkerheten kring försäljningsfrågan och pågående upphandlingar riskerar att vi kommer få svårt att behålla kompetent personal och svårighet att utföra uppdraget. Löpande information/dialog med medarbetarna är därför viktig. Även den ökande sjukfrånvaron, som med största säkerhet beror på pandemin, kan komma att påverka leveransen negativt.

GSAB:

Göteborgs Spårvägar har cirka 1 300 medarbetare fördelat på över hundra olika befattningar.

Under 2021 har bolaget drabbats av 188 arbetsplatsolyckor, varav 12 av allvarlig karaktär och 113 tillbud varav 13 av allvarlig karaktär. Vid varje allvarligt tillbud eller allvarlig olycka startas en utredning utifrån MTO-perspektivet (människa, teknik, organisation) och därefter vidtar Göteborgs Spårvägar åtgärder som presenteras i en handlingsplan.

Tyvär är hot och våld i kollektivtrafiken ett växande problem. Alla medarbetare erbjuds utbildning i konflikthantering för att minska risken för hot och våld samt verktyg för att snabbt tillkalla hjälp om de skulle drabbas.

Bolagets sjukfrånvaro är fortsatt påverkad av pandemin. Återgång till nivåer från 2019 dröjer längre än väntat jämfört med tidigare rapporter.

Under våren genomförde bolaget en medarbetarundersökning. Svarsfrekvensen var 63 % men varierade inom bolaget. Resultaten visar på att medarbetarna som svarat är relativt nöjda med GSAB som arbetsgivare (snitt 3,7 av max 5). Resultatet visar också att fortsatt arbete med att säkerställa en arbetsplats helt fri från trakasserier och diskriminering behövs.

Bedömning från GSK:

Moderbolaget har inte fått några rapporter om arbetsplatsolyckor eller tillbud i GSAB under året. Det har inte heller kommit någon information om situationen kring hot och våld. Moderbolaget kommer att lägga till dessa frågor i samband med den löpande uppföljningen av GSAB under 2022.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultaträkning

Tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	1 499 946	1 392 064	107 882	1 436 756	1 372 886
Kostnader	-1 476 815	-1 371 874	-104 941	-1 407 223	-1 340 986
Rörelseresultat	23 131	20 190	2 941	29 533	31 900
Finansiella intäkter	1 788	1 350	438	1 206	646
Finansiella kostnader	-591	-970	379	-50	-72
Resultat efter fin. poster	24 328	20 570	3 758	30 689	32 474

3.2.1.1 Resultat per dotterbolag

Resultaträkning i sammandrag

Tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse	Bokslut 2020	Bokslut 2019
GS Kollektivtrafik	-1 103	-150	-953	298	-
GS Buss	21 080	16 404	4 676	24 263	18 334
GS Trafikantservice	3 137	2 406	731	5 061	5 010
Göteborgs Spårvägar	17	1 530	-1 513	-91	8 556
Rörelseresultat	23 131	20 190	2 941	29 531	31 900
Finansiellt netto	1 197	380	817	1 156	574
Resultat efter fin. poster	24 328	20 570	3 758	30 687	32 474
Avgår minoritetsintresse 15%	-52	-264	212	-13	-1 298
Koncernens resultat	24 276	20 306	3 970	30 674	31 176

3.2.2 Investeringsredovisning

3.2.2.1 Projektredovisning investeringsobjekt, pågående och kommande projekt enligt investeringsplaner

Benämning projekt enl. inv. plan, i mkr	KF beslut at (ja/nej)	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt (år, kv)
Uppgradering Hastus	Nej	35,0 Mkr	0	35,0 Mkr	2024 , Q1
Hjulmätn. utrustning RTX, MX	Nej	20,0 Mkr	0,9 Mkr	20,0 Mkr	2022 , Q2
Slipfordon ersättare	Nej	17,0 Mkr	0	19,0 Mkr	2023 , Q3
Byte av destinationsskyltar M31	Nej	9,0 Mkr	0	9,0 Mkr	2022 , Q1
Kranbil ersättare för XEU299	Nej	8,0 Mkr	0	8,0 Mkr	2023 , Q4
Mätsystem för kontaktledning	Nej	8,0 Mkr	1,6 Mkr	6,0 Mkr	2022 , Q1
Lastbil ersättare för CWO 402	Nej	6,0 Mkr	0	6,0 Mkr	2023 , Q2
Lastbil ersättare för WFX976	Nej	6,0 Mkr	0	6,0 Mkr	2023 , Q4
Underhållssystem för Infrastruktur	Nej	5,4 Mkr	0,1 Mkr	5,4 Mkr	2022 , Q4

Tabellen ovan avser GSAB.

Benämning projekt enl. inv. plan, i mkr	KF beslut at (ja/nej)	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt (år, kv)
Underhållsåtgärder på depå Kville bl.a. bestående av byte av verkstadsportar och busstvättmaskin	Nej	10 Mkr	2,6 Mkr	2,7 Mkr	2022 , Q1

Tabellen ovan avser GSB.

I GST har inga signifikanta investeringar gjorts.

3.2.3 Bokslut

Kommentarer till resultatet

GSK:

Moderbolaget, som bedriver ledning, styrning och affärsstöd inom koncernen, har ett rörelseresultat för året som är ca 950 tkr sämre än budget. Orsaken är den personella förstärkning som har behövt göras för att omhänderta frågor och arbetsprocesser som dykt upp i och med försäljnings- och avvecklingsärendena i GST och GSB. Som exempel kan nämnas anbudsläggning och framtagning av turordningslistor i GSB, men även en generell förstärkning av HR-funktionen för att informera och hantera oro i samband med avvecklingssituationen. Externa resurser har även tagits in på områdena GDPR, arkivering och diarieföring för att uppnå erforderlig standard på dessa områden.

GSB:

Ekonomi i GSB har även under 2021 påverkats av pandemin. En del av intäkterna samvarierar med antalet resenärer, som har minskat kraftigt under pandemin. Tack vare det tilläggsavtal som tecknades med Västtrafik i början av året har antalet resande fått räknas på 100% av nivån från 2019, vilket var högre än man antagit i budget. Intäkterna har också påverkats positivt av den indexreglering som finns med i trafikavtalet. Indexet är kopplat till de stora kostnadsposter som man kan ha i ett bussbolag, tex bränsle och personal, och syftar till att ge en följsamhet mellan intäkter och kostnader under avtalstiden. Bonusutbetalningen för kundnöjdhet för föregående år har också betalats ut med 5,5 mkr, trots att inga kundnöjdhetsundersökningar har kunnat genomföras.

På kostnadssidan är det främst energirelaterade kostnader som har ökat mot budget och tidigare år. Framför allt gäller det drivmedel för bussarna; gas, miljödiesel och el står tillsammans för ca 4,2 mkr av kostnadsökningen. Även el och gas för uppvärmning har blivit väsentligt dyrare i slutet av året.

Den största avvikelser från budget står dock avskrivningar för. Bolaget har 65 fordon, varav 10 st kommer att säljas till Västtrafik till ett förutbestämt pris vid trafikavtalets slut i juni 2022. Övriga bussar behöver avyttras på den öppna marknaden. I samband med det projekt som syftar till att avveckla trafikavtalet har en värdering av fordonen gjorts. Det visade sig då att det bokförda värdet för bussarna vid avtalsslutet skulle ligga ca 24 mkr högre än försäljningsvärdet om inget gjordes. Efter en avstämning med revisorerna beslutades att lite knappt 16 mkr av de extra avskrivningarna skulle tas under 2021 för att komma ner till ett bokfört värde som motsvarar det förväntade försäljningsvärdet vid trafikavtalets slut.

GST:

De omsättningsmässigt största enheterna på GST, Hållplatsservice, Resurspoolen och NET, har samtliga överträffat sina intäktsbudgetar under året. Orsaken är att de största kunderna, Västtrafik och Västfastigheter, har lagt större beställningar än vad som antogs i budget. Som exempel kan uppdraget Trängselvärdar nämnas, som har tillkommit för Resurspoolens del. För Hållplatsservice beror en del av intäktsökningen på att man vidarefakturerat vissa kostnader direkt till kund. Totalt för bolaget låg intäkterna på 6,3 mkr över budget för året.

Jämfört med föregående år har intäkterna minskat med sammanlagt 9,2 mkr, varav drygt hälften ligger på enheten NET. När budget för 2021 lades var det känt att

Västtrafik skulle minska sina beställningar till NET avseende störningshantering, och budgeten kunde anpassas därefter. Även Resurspoolen och Hållplatservice har lägre intäkter än föregående år beroende på att färre beställningar gjorts. Till största del bedöms detta bero på att beställarna på grund av sin egen ekonomiska situation behöver prioritera insatserna.

Kostnaderna har också ökat i förhållande till budget, totalt med 5,6 mkr. Resurspoolen, som har personaluthyrning som affärsidé, har möjlighet att snabbt anpassa kostnaderna till intäkterna genom att i sin tur köpa in tjänster från bemanningsföretag. NET, som också hyr ut personal, har en högre andel egen personal än Resurspoolen, och en snabb anpassning av kostnadsnivån kunde göras tack vare att man från början visste att beställningarna skulle minska. För Hållplatservice del handlar de ökade kostnaderna om materialinköp som sedan fakturerats vidare till kund. Övriga enheter, Skyltverkstaden och Hittegods, har mindre negativa avvikelser mot budget.

GSAB:

Omsättningen uppgick till 1 202 (1 159) mkr, vilket är en ökning med 3,7 procent jämfört med 2020, och nettoresultatet slutade på 0,3 (0,4) mkr.

De större avvikelserna som förklarar bolagets utfall mot budget är:

- Beslut om utrangering av alla M28:or har gett effekten -17 mkr i bokslutet.
- En kraftig förhöjning av elkostnader mot budget i slutet av året har gett en negativ avvikelse för året med cirka -13 mkr.
- Ökning av antalet vägtrafikolyckor och urspårningar, under framför allt senare delen av året, resulterar i cirka -11 mkr.
- Underhåll av fordonsflottan och depåer har generellt varit högre under hela året än vad som beräknats i budget.
- Beslut gällande inhyrd personal för kontaktledning, cirka -5 mkr
- Högre standardkostnader hos avdelning Infrastruktur och driftsäkring gentemot budgetbeslut med Trafikkontoret, cirka -6 mkr
- Högre reparations- och underhållskostnader för lokaler, cirka -8 mkr

Lägre personalkostnader möter upp delar av de negativa utfallen mot budget som beskrivits ovan. Avvikelsen beror på vakanta tjänster, bemanningsproblematik under sommaren samt positiv avvikelse gällande semesterlöneskulden och pensionskostnader. Bolaget har utöver lägre personalkostnader än budget även fått ta del av statliga bidrag relaterade till covid19 pandemin på cirka 10 mkr, vilket inte fanns med i budget för året.

I bokslutet för 2021 visar de två större avtalen underskott mot budget, Trafikavtalet på -53,6 mkr och Utförarentreprenadavtalet på -11 mkr. Utifrån principen om självkostnad har resultaten bokats upp och bolaget visar efter uppbokningen ett totalt resultat före finansiella intäkter och kostnader på 17 tkr.

Kommentarer till balansräkningen

GSK:

En utdelning på 50 mkr gjordes under sommaren, från GST till GSK. För att reglera resultatet inom koncernen i samband med årsbokslutet beslutades om följande koncernbidrag: 19 mkr från GSB till GSK, samt 5,9 mkr från GST till GSK.

GSB:

Samtliga 65 bussar som används i GSB ligger i anläggningsregistret. Eftersom 55 av fordonen behöver avyttras i samband med att trafikavtalet upphör i juni 2022, gjordes under året en marknadsmässig värdering av fordonen. Slutsatsen blev att bussarna i anläggningsregistret skulle ha ett värde som var ca 24 mkr högre än marknadsvärdet vid avtalslutet om ingenting gjordes. I samråd med bolagets revisorer beslutades att slutvärdet på bussarna skulle justeras till marknadsvärde genom extra avskrivningar fördelade på 2021 och 2022. Under 2021 gjordes av denna anledning extra avskrivningar på ca 16 mkr.

I samband med årsbokslutet överfördes ett koncernbidrag på 19 mkr till moderbolaget GSK.

GST:

Under sommaren överfördes 50 mkr över från GST till GSK som en utdelning. I samband med årsbokslutet överfördes ett koncernbidrag till GSK på 5,9 mkr.

GSAB:

Övriga kortfristiga fordringar har minskat med 84 mkr, vilket är hänförligt till minskningen av likvida medel om 95 mkr. Minskningen av likvida medel beror främst på att Trafikavtalet med VT har genererat en förlust om 54 mkr som fakturerades i januari. Vidare har likvida medel minskat på ökat lager och pågående IT-investeringar.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Kommunalt ändamål och befogenheter

GSK, GSB och GST

Styrelsen och Verkställande direktören bedömer att verksamheten är i linje med kommunens ändamål med sitt ägande av bolagen och att bolagen har följt de principer som framgår av 3 paragrafen i bolagsordningen.

GSAB

Styrelsen och Verkställande direktören bedömer att verksamheten är i linje med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 paragrafen i bolagsordningen.

3.3.2 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Göteborgs Stads Riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll fastställer att alla bolag årligen ska utvärdera sitt system för styrning i dessa frågor och avrapportera detta i samband med årsrapporten.

Det systematiska arbetet beskrivs i § 16 och §17 i riktlinjen.

16 § Bolagsstyrelse ska säkerställa att riskhantering sker kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt.

17 § Utifrån den samlade riskbilden ska en intern kontrollplan upprättas. Den ska innehålla de områden/processer som särskilt ska granskas under kommande verksamhetsår för att verifiera att redan införda åtgärder har fått avsedd effekt. Bolagsstyrelse ska fatta beslut om den samlade riskbilden och intern kontrollplan senast i februari månad.

Detta systematiska arbete har tillämpats sedan 2019-01-01 av GSK, GSB och GST och styrelserna har beslutat om risk och väsentlighetsanalys, handlingsplaner och interna uppföljningar.

Respektive bolagsstyrelse ska i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet av föregående års uppföljning av de beslutade handlingsplanerna och de gjorda statusuppdateringarna av den Interna kontrollplanen.

GSK, GSB och GST har gjort dessa Statusuppdateringar helt enligt Göteborgs Stads Riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Årsrapport Intern Kontroll redovisas på styrelsemöte i samband med denna Årsrapport.

Stadsrevisionen skriver i sin granskningsredogörelse av GSK för 2021:

"Göteborgs Kollektivtrafik AB är moderbolag gentemot dotterbolaget Göteborgs Spårvägar AB med ett ägande om 85 procent av dotterbolagets aktier. Göteborgs Kollektivtrafik AB har haft återkommande problem att få tillgång till efterfrågad information från dotterbolaget Göteborgs Spårvägar AB. Detta har bland annat gällt i samband med bolagets budgetarbete. Göteborgs Spårvägar AB har därmed inte uppvisat den transparens gentemot moderbolaget, så som det är rimligt att förvänta sig från dotterbolagets sida."

Bedömning från Stadsrevisionen:

"Stadsrevisionens översiktliga bedömning är att bolaget (GSK) har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat. Samtidigt visar granskningen på förhållanden som måste betecknas som otillfredsställande.

Vi bedömer att det finns en viss risk, relaterad till dotterbolaget Göteborgs Spårvägars AB:s ekonomiska ställning. Risken har samband med bristen på transparens från dotterbolagets sida".

Förbättringsarbete som genomförts under 2020 och 2021 som är kopplade till Stadsrevisionens Granskningsredogörelse av GSK och bedömning av GSAB:s uteblivna leveranser till GSK

GSK har sett stora förbättringsbehov hos det delägda dotterbolaget GSAB som under 2020 och 2021 har underlåtit att lämna en risk- och väsentlighetsanalys, handlingsplan och Intern Kontrollplan till sitt moderbolag trots upprepade påpekanden.

Vid styrelsemöte i GSK 2020-05-29 angående Statusuppdatering Intern Kontroll maj månad i GSAB så avvek bolaget från Göteborgs Stads Riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Styrelsen i GSK beslutade att inte godkänna uppföljning av Intern Kontrollplan i GSAB då det framgick att det inte fanns någon styrelsebehandlad rapport utan endast en muntlig dragning. Presidiet i GSK kontaktade presidiet i GSAB angående rapporteringsordningen.

Vid samma styrelsemöte skedde en avrapportering av läget i GDPR. En

handlingsplan för GSK, GSB och GST redovisades. GSAB hade ingen avrapportering. Ett uppdrag formulerades till VD i GSAB att ge styrelsebehandlad statusuppdatering GDPR till GSK i september och november månad. Så har inte skett trots begäran genom expediering till styrelsen i GSAB.

Styrelsen i GSK expedierade vid varje Statusrapport Intern Kontroll och GDPR sitt beslut att inte godkänna att GSAB avviker att rapportera till sitt moderbolag enligt stadens riktlinje. Presidiet i GSK har vid flera tillfällen haft möten med presidiet i GSAB angående denna fråga.

2021-12-09 inkom Yttrande från presidiet i Göteborgs Spårvägar AB på uppdrag av styrelsen i Göteborgs Spårvägar AB.

"Vår verksamhet regleras av avtal mellan ägarna. Det har visat sig att såväl Principavtal som Huvudavtal tolkas olika av ägarna. Göteborgs Stads Kollektivtrafik har även en tolkning av, Göteborgs Stads riktlinje för styrning uppföljning och kontroll, som avviker från både Göteborgs Stads revisorer och Stadskansliets och även Västtrafiks tolkning.

Uppdraget att prestera bästa möjliga kollektivtrafik i Göteborg kräver att alla parter samverkar. Rådande konflikt mellan ägarna riskerar att lamslå verksamheten och vi hemställer att parterna enas i avtalstolkningarna så att vi gemensamt kan anta de utmaningar som ligger framför oss"

GSK har för avsikt att fortsätta denna dialog med GSAB:s styrelse.

"Det pågår en dialog mellan GS Kollektivtrafik AB och Västtrafik AB i Ägarrådet, gällande olika frågor och hur de kan tolkas utifrån gällande avtal och dokument. Vi återkommer med svar på frågeställningar samt instruktioner till GSAB i dessa frågor.

En formulering i yttrandet anger att GSK tolkar Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll annorlunda än Göteborgs Stads revisorer, Stadskansliet och Västtrafik AB.

Detta är svårt att förstå vad som menas. Riktlinjerna är klara och tydligt formulerade av KF.

Presidiet Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB 2021-12-15"

Styrning, uppföljning och kontroll av dotterbolaget GSAB.

Göteborgs Stads Riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll fastställer:

"29 § Bolagsstyrelse ska årligen utvärdera och förbättra effektiviteten i det egna systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att bolagsstyrelse erhåller information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn. /.../.) Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska respektive bolagsstyrelse i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärdering samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt."

Moderbolaget GSK har under 2021 inte haft den insyn som krävs för att ha uppsikt över det delägda bolaget GSAB vare sig kring budget, uppföljning eller kontroll. GSAB hävdar att det inte är möjligt att vara transparent gentemot moderbolaget GSK pga upprättade avtal mellan Göteborgs Stad och Västra Götalands Regionen (Huvud- och Principavtal).

Stadsrevisionen skriver i sin granskningsredogörelse av GSK för 2021:

" Sammanfattningsvis bedömer lekmannarevisorerna att det finns skäl att hysa viss oro för dotterbolagets långsiktiga ekonomiska ställning, då årets underskott i kombination med eventuella underskott under kommande år, kan leda till att dotterbolagets egna kapital förbrukas eller att ägarna måste skjuta till pengar för att täcka förluster. Till detta kommet att dotterbolaget har aviserat att bolaget vill låna sammanlagt 200 miljoner kronor till investeringar. Detta kan enligt vår bedömning komma att påverka moderbolaget och ytterst Göteborgs Stad.

Lekmannarevisorerna menar att situationen är otillfredsställande, främst vad gäller den bristande transparensen från dotterbolagets sida, men att bolagets ledning tillsammans med styrelsen för Göteborgs Kollektivtrafik AB har hanterat den uppkomna situationen efter bästa förmåga givet rådande förutsättningar."

Ovanstående iakttagelser från Stadsrevisionen har inte rapporterats av GSAB till moderbolaget GSK. Underlag från GSAB till denna Årsrapport anger inte några ekonomiska bekymmer utan kommentarerna till bokslutet anger att GSAB har ett resultat före finansiella poster som är 0 mkr.

Utdrag ur Granskningsrapport angående GSAB 2021:

"Granskningen av bolaget visar på väsentliga fel och brister /.../ Vidare finner vi brister ifråga om bolagets ekonomiska planering, rapportering och budget. Det är oklart hur bolaget skall nå ekonomisk balans. /.../ Mot bakgrund av de brister vi funnit riktar Stadsrevisionen kritik mot bolaget i form av en anmärkning."

Stadsrevisionen har formulerat ett antal rekommendationer till GSAB i sin granskningsredogörelse, angående ekonomisk planering, budget och uppföljning samt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll så att detta efterlevs. GSAB ska under våren ta fram ett svar hur dessa rekommendationer ska omhändertas. GSK kommer under 2022 hemställa till GSAB att göra löpande rapporter i frågan.

3.3.3 Kundorienterad kvalitetsledning

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll innehåller bestämmelser om systematisk kvalitetsledning med fokus på de verksamheten riktar sig till:

§4

Information och lärdomar om behov, förväntningar och upplevelser hos de verksamheten riktar sig till ska beaktas i styrningen. Nämnd/bolagsstyrelse ska tillse att organisationen har systematiska arbetssätt för att identifiera, systematisera och integrera lärdomarna till en del av beslutsfattande i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten.

GSB

Vårt processbaserade ledningssystem, GSK One, ger oss strukturen för att systematiskt arbeta med uppföljning, utveckling och ständiga förbättringar för att driva verksamheten på ett affärsmässigt och hållbart sätt. I den digitala plattformen för vårt ledningssystem dokumenterar, utvecklar och tillgängliggör vi våra

processer, vårt sätt att arbeta, från strategisk till operativ nivå. Där finns våra huvudprocesser, stödprocesser och led- och styrprocesser beskrivna och visualiserade. Kopplat till alla processer finns tillhörande styrande och stödjande dokument, metoder och rutiner, för att skapa en god strukturell grund för verksamhetens kontinuitet och stabilitet. GSK One är tillgängligt för alla medarbetare, oavsett yrkesroll, så att alla kan se hela verksamheten och, framför allt, förstå sitt eget bidrag till att nå våra mål. Det ska vara lätt att göra rätt och lagarbete är vägen dit.

För att få nöjda och trygga kunder behöver alla våra medarbetare känna trygghet och stabilitet i sin yrkesroll och vardag. De är bärarna av vår verksamhet, och också vår garanti för kvaliteten i våra leveranser. Att medarbetarna får fullt stöd från bolaget, dess ledning och sin närmaste chef är det som i förlängningen ger förutsättningar för hög servicegrad, gott bemötande och hjälpsamhet. Det stödet grundar sig både på ordning och reda i våra arbetssätt och strukturer, men lika mycket på att leda enligt våra värderingar och att våra chefer har rätt förutsättningar att vara goda ledare.

GST

GST kvalitetsarbete utgår från ISO standarden 9001:2015 och miljö från 14001:2015 där vi är certifierade sedan 2017. Revidering av vårt processorienterade arbetssätt genomförs årligen av extern revisor. Recertifiering genomfördes 2020 i juni och gäller till och med 2023-07-06. Vi säkerställer även under året genom interna revisioner att vårt arbetssätt följer framtagna processer och rutiner.

Våra verksamheter styrs av upphandlade avtal där förväntningar på kvalitet och leverans beskrivs. Månatliga avstämningsmöten med beställarna genomförs med avseende på kvalitet och leverans.

I vårt ständiga förbättringsarbete arbetas framkomna förbättringar kontinuerligt in i processer och rutiner och utvärderas.

GSAB

Utveckling av metoder samt beslutsstödsystem för styrning och ledning är väsentligt för bolagets långsiktiga utveckling. Intensivt utvecklingsarbete av bolagets verksamhetsledningssystem pågår med Ständiga förbättringar som mantra. Förbättring av verksamhetens kvalitet och leverans skall förbättras via bruk av t.ex. PDCA-modeller och andra metoder kopplat till uppföljning av den genomförda leveransen. Avvikelse i leveransen skall generera förbättringsarbete med de berörda processerna, detta gäller oavsett om processens kund är intern eller extern. Extra stor vikt läggs vid de avvikelser och synpunkter som uppstår i förhållandet till våra resenärer.

Under 2021 har en utökad miljöutredning utförts för att kartlägga bolagets klimatavtryck och kunna identifiera de områden där vår klimatpåverkan är som störst. Den största klimatpåverkan kommer idag från inköp av varor och tjänster, därför kommer bolaget att under år 2022 att se över vilka förändringar som kan göras för att minska klimatpåverkan.

3.3.4 Uppföljning av projekt inom gröna obligationer

Koncernen har inte gjort några investeringar som har kunnat finansieras genom gröna obligationer. Inköpen av elfordon i GSB 2019 finansierades av egna medel.

Kostnader

Projekt	Utfall 2021	Prognos 2022	Total budget
-	-	-	-

Mätetal Miljö

Projekt	Mätetal	Utfall 2021	Beräknat utfall 2022
-	-	-	-

3.3.5 Uppföljning av implementering av program för full delaktighet

Bolagen GSB och GST är undantagna från rapportering i och med försäljningssituationen.

På GSAB:s styrelsemöte den 21 april 2021 hanterades ärendet Göteborgs stads program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

4 Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB

4.1 Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Uppföljning kassaflöde och realisationsresultat

Kassaflöde (mnkr)	Kassaflöde innevarande år	Kassaflöde föregående år
Löpande verksamhet	-83,3	-31,6
Investeringsverksamhet	0	0
Finansieringsverksamhet	137,6	25,5
SUMMA	54,3	-6,1

Uppställningen avser moderbolaget. Motsvarande uppställningar för dotterbolagen återfinns i respektive bolags årsrapport.

Under året har utdelning från GST om 50 mkr erhållits.

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag	Objekt (fastighet/bolag)	Utfall 2021	Motpart (extern/kommun/Stadshuskoncernen)
-	-	-	-